

Az idén augusztusban a Gurigongo Symposium és a TANDEM, n.o. nonprofit szervezet együttműködéséből megalakult a Vekker Színházi Nevelési Műhely. Czuczor Nóra, Langschatl Virág, Rakottay Katalin és Gadl Julianna, az órásmesterek, létrehozták a „Mi a pálya?” című előadást, melyet 2014 áprilisáig 20 dél-szlovákiai középiskolákban terveznek előadni. Tapasztalataikról Rakottay Katalinnal beszélgettünk.

Mi a pálya, Rakottay Katalin?

Színházzal nevelve ébreszt a Vekker

● **Miért lett a nevetek Vekker Műhely? Kik szeretnétek felébredni?**

Sokat agyaltunk a névválasztáson. Frapársat szeretünk volna és rövidet, nem utolsósorban, hogy legyen egyfajta gondolatiság is mögötte. A „felébredést” lélektani értelemben gondoljuk; hogy azok, akiknek a foglalkozásokat készítjük, ráébredjenek az adott téma kapcsán fontos és meghatározó dolgokra önmagukkal és az őket körülvevő világgal kapcsolatban.

● **Képzett amatőr színészekként, drámapedagógusként egy előadásban kereszttül az egész társadalmat érintő témát, a pályaválasztást járatok körbe a diákokkal. Mi történik az osztályteremben a másfél órás előadás alatt?**

A program színházi részekből és ahhoz kapcsolódó feldolgozó részekből áll, ahol a résztvevők elmondhatják véleményüket, gondolataikat. A drámai helyzetekben megformált négy nő szereplő történetén keresztül vizsgálunk meg a pályaválasztáshoz kapcsolódó néhány fontos alapkérdést. Kérdéseket teszünk fel magunknak a közvetlen környezetünk és önmagunk megértésére, megismerésére. Hogyan tudok szabadon és jó döntést hozni? Mi lesz velem, ha később megolgom a döntése-

met? Milyen segítségre van szükségem ahhoz, hogy jó döntést hozzak? Mennyire hagyjam befolyásolni magam mások által?

● **A Résztvevő Színházában a résztvevők, ezúttal a diákok, vitakozhatnak egymással és a szereplőkkel, maguk is együtt játszhatnak a színészekkel, és alakíthatják a történet menetét. Hol találkoztátok először ezzel a színházi műfajjal? Kik segítettek a műhely létrehozásában?**

Első és legmeghatározóbb élményem 2007-ből származik. Akkor vettem részt először színházi nevelési foglalkozáson, a Kerekasztal Színházi Nevelési Központ „A császár új ruhája” című előadásán. Nagyban hozzájárult még a felvidéki színjátszó táborokhoz való részvétel, ahová Nóra, Juli, Virág és jómagam évről évre eljártunk. Ott ismerkedtünk meg Sereglei András rendező-drámatanárral is. Ő és Kardos János színész-drámatanárral a budapesti székhelyű Káva Kulturális Műhely munkatársai, segítettek a program létrehozásában.

● **Milyen célokat tűztetek magatok elé? Misszióként a következőket fogalmaztuk meg: „Olyan színházi-nevelési műhely vagyunk, akik élményalapú foglalkozásokon keresztül fejlesztik az egyéneket és közösségeiket.”**

Hosszas előkészítés előzte meg Mi a pálya? című előadásukat

geket, hogy azok önmagukat ismerő, nyitott, felelősségteljes részei legyenek a társadalomnak.”

● **Szlovákiában eddig nem volt példa ilyen színházi-nevelési program elindítására. Tanultok még? Hiszen azelőtt ti sem próbáltátok ezt. Bizonyára sok gondolkodás, improvizáció és próba után született a „Mi a pálya?” című előadás.**

A program létrehozását intenzív műhelymunka előzte meg, ahol a két magyarországi színházi szakember segítségével els-

jáítottuk a színházi nevelési formához kapcsolódó alapismereteket. Sokat improvizáltunk, jelenetettünk a színházi részekkel kapcsolatban; de sokat beszélgettünk és vitáztunk is a téma kapcsán. Minden előadásból igyekszünk tanulni. Amint véget ér egy-egy foglalkozás, megbeszéljük és lejegyezzük a tapasztalatokat. Az utánkövetési folyamat részeként októberben ellátogattak hozzánk a Kávások, és tervben van, egy nagy januári értékelő, az elmúlt félévvel kapcsolatban. Igyekszünk nyomon követni a magyarországi történéseket a témában. November 11-én Gaál Julival részt vettünk a „Színházi nevelési foglalkozások kézikönyve” című könyvbemutatón Budapesten, ahol kerekasztal-beszélgetésekre is sor került a jelen színházi nevelési trendekkel kapcsolatban.

● **Most éppen a galántai előadás után, rimaszombati és füleki utatok előtt beszélgettünk. Milyenek az eddigi tapasztalatok?**

Komáromban tartottuk az ősbemutatót a gimnazistáknak. Az izgalom és a kíváncsiság volt a főszerep. Alsóodokon a kollégistáknak játszottunk az esti órákban. Gútaról a legmeghatározóbb emlék az egyes témákkal kapcsán kialakult viták. A galántai előadásról pedig a figyelem jut az eszembe.

● **Hol jelentkezhetnek az iskolák, osztályközösségek, ha beszélgetésünket olvasva kedvet kaptak ehhez a programhoz?**

A vekker.muhely@tandemno.sk vagy a gaal.julianna@tandemno.sk címen. Telefonos elérhetőségeink: 0948/620-694 illetve 0908/708-575. Honlapunkon, melynek címe, vekker.muhely.blogspot.com, beszámolókat és fényképet is találunk az érdeklődők.

BARÁNY JÁNOS

FOTÓ: VEKKER SZÍNHÁZI NEVELÉSI MŰHELY

A Magyar Fiatalok Határok Nélkül Alapítvány negyedik alkalommal rendezte meg „A magyar ipari és technológiai forradalom” elnevezésű rendezvényét kárpát-medencei főiskolás és egyetemista fiatalok részvételével. Kovácspatak, Nagyvárad és Lendva után ismét elsősorban felvidéki helyszíneken zajlott a program.

Magyarország a XIX. században megkezdődő iparosodásának és az azt kísérő tudományos eredményeknek, mérnöki találmányoknak emléket állító rendezvény-sorozat 2013-ban „Az energia forradalmi – forradalmi energiák” címet viselte.

Az energia forradalma – forradalmi energiák

Az idei évben ugyanis energetikai témájú pályaművekkel jelentkezhetek a fiatalok az Alapítvány tehetségprogramjára. A pályázók régiójuk XX. század elején megvalósított energetikai fejlesztéseiről és az energiaipar kiemelkedő hazai szakembereiről számolhatnak be pályaműveikben. Az ezeket csokorba gyűjtő, azonos című kiadványból megismerhetjük – többek között – Zenta, Nagyvárad és Győr villamosításának történetét. Megtudhatjuk, hogy a Vaskapu erőműre nem román és szerb szakemberek, hanem Bánki Donát készítette először tervet, s hogy hogyan járta be a világot egyik leghíresebb találmányunk: a transzformátor.

A legjobb tanulmányok szerzői a Műegyetem könyvtárában és levéltárában kaptak ízelítőt a magyar mérnöki fortélyokból – Pecz Samu épületegyüttese önmagáért beszélt. A díjátadó keretében pedig a Budapesti Corvinus Egyetemen villamosenergia-ipari szakemberek előadásából szerezhettek ismereteket a magyar energiatermelés- és rendszerirányítás égetően időszerű kérdéseiről.

Szeptember végén a MAVIR, a Visontai Höerömű és a felsőodobszai vízerőmű közbeiktatásával jutottak el a program keretében megszervezett felvidéki tanulmányút résztvevői Kassára, hogy az ottani Műszaki Egyetem szakértője, Branislav Fricovsky közvetítésével Szlovákia jelenlegi energiagazdálkodásáról, s azon belül is kiemelten a geotermikus energia hasznosításának tapasztalatairól tájékozódjanak. A szakmai műhelybeszélgetés megmozgatta a mérnöki fantáziát, de izgalmas kérdéseket tárt fel a bölcsészet iránt

Az előadások lekötötték a fiatalok érdeklődését

fogékonyabb útítársak előtt is. A kirándulás résztvevőit ugyanis nemcsak a képviselt régiók – hisz akadt felvidéki, kárpátaljai, erdélyi és délvideki fiatal is közöttük, de a képviselt diszciplínák tekintetében is sokszínűség jellemezte. Tötös Áron nagyváradi történészhallgató így számolt be erről: „Összességében „Az energia forradalma – forradalmi energiák” elnevezésű tanulmányút interdiszciplináris volt a szó szűkebb és tágabb értelmében egyaránt. Szűkebb értelmében, hiszen a résztvevők különböző szakok hallgatóiból kerültek ki.

„Legőemberek” az erőműben

Tágabb értelemben, azzal, hogy olyan helyeket látogattunk meg, amelyek műszaki, történelmi, földrajzi és kulturális csomópontként szolgáltak számunkra. A hasznos ismeretek elsajátítása mellett az utazás egészét a jókedv jellemezte. Az egyetemisták bár más országokból érkeztek mégis azonnal megtalálták a közös témát és sok esetben minden bizonyonyal barátságok is kialakultak. Garancia volt erre a közös nyelv és kultúra, no meg persze a jó szervezés.” Felvidék kultúráját és történelmét Késmárk, Lőcse és Rimaszombat nevezetességei, földrajzi szép-

segeit a Magas-Tátra csúcsai tették felejtetlenné.

A Nemzeti Tehetség Program pályázatának elnyerését követően még egy hétvégi program maradt a tarsolyunkban. A bőszi vízerőmű meglátogatására már november közepén került sor. Vajás Tibor erőművi gépésztanár tolmácsolásában nemcsak a kW órákról, és a beruházás fizikai, hanem a politikai, gazdasági és környezetvédelmi megtérüléséről is sok érdekes tény birtokába jutott a hallgatóság. Ráadásul mindannyian védősisakban közlekedve, mint „legőemberek”

járták körbe az erőmű területét, miközben a turbinákat testközelből is megcsodálhatták. Komáromban nem kerülhették el, hogy Trianon bányatárolt egy csöpp ne keveredjen a vídámcsigunkba, hogy a Monostori Erődöt megtekinthessük a város déli részén, át kellett kelniük két ország határán...

A legkitartóbb mérnökhallgatók egyszerre mérhették meg magukat a rendezvény zárónapján a fenntartható halászatban felül olyan kérdésekből, melyek Felvidék soha el nem felejtendő érdemeit félmjelzik a magyar történelemben, hisz ez a történelmi vidékünk adott helyét az első műszaki és az első gazdasági főiskolának. Itt született Jedlik Ányos és itt nyugszik Bődök Zsigmond és Duka-Zólyomi Árpád, korunk két meghatározó magyar egyénisége, akik mindketten a természettudomány, a fizika tanulmányozásával kezdték meg társadalomformáló életpályájukat.

NOVÁK ZSUZSANNA, MAGYAR FIATALOK HATÁROK NÉLKÜL ALAPÍTVÁNY